

Onderhoud aan klimmaterialen

Klimmaterialen zorgen ervoor dat we elke dag goed verzekerd en met alle gemakken de boom veilig kunnen bewerken. De vele materialen die de afgelopen jaren op de markt zijn gebracht, hebben niet alleen onze toolbox extra vol gemaakt, maar hebben ook ons vakgebied op een hoger niveau gebracht.

STEVEN IBELINGS EN WOUTER VAN DEN DUNGEN, TREEWISE

In weer en wind

Ons vakgebied wordt gekenmerkt door veelal mooie klimavonturen in mooie omstandigheden. Maar net als alle andere beroepsbeoefenaren kennen ook wij mindere dagen waarop regen roet in het eten gooit. En juist die regen zorgt er ook voor dat de gebruikte lijnen en alle hardware waarmee wij dagelijks in de boom rond klimmen, minder goed functioneren.

Maar niet alleen de regen zorgt voor vervuilde klimmaterialen: klussen waarbij de ondergrond zanderig is of die gepaard gaan met veel hars of stof zorgen ervoor dat karabiners gewoonweg niet meer functioneren en dat materialen extra vervuilen.

Perfectie en functionaliteit

Niets is zo fijn als een systeem waarbij iedere schakel in het gebruikte systeem optimaal werkt. Die perfectie kennen we vaak wel van de voorbereidingen voor klimwedstrijden of een mooie klus. Maar aan die perfectie ontbreekt het weleens als het dagen achtereen vies weer is en we allemaal als klimmers domweg onze klus zo snel mogelijk willen afwerken om thuis lekker bij het kachelkje te kunnen genieten van een welverdiende warme bak koffie (of voor Peter: thee). En juist dan blijkt dat veel materialen door vervuiling, alg en regen niet meer fijn werken. Het zou dan ook zomaar kunnen dat juist door deze omstandigheden het risico groter wordt en het genot 'van lekker bij het kachelkje' in gevaar komt.

De meeste klimmers zijn zich ervan bewust dat een karabiner in dit soort omstandigheden niet goed functioneert of dat een natte, door algen vervuilde

De schoonmaak

Tips en trucs om je materiaal optimaal te blijven gebruiken

Katrol vervuild door hars

glibberige lijn geen grip geeft. Ook de werking van een lijnklem, cinch of klimknoop wordt erdoor beïnvloed en de algehele prestatie van ieder stukje techniek aan en rondom onze gordels wordt door slijtage, vervuiling en verminderde functionaliteit een zwakke link in het totaalplaatje.

Kerst en klimwedstrijden

Rondom de kerst hebben veel klimmers de tijd genomen om hun materialen weer eens netjes op orde te maken, wellicht naar aanleiding van foto's die op Facebook zijn gepost. Dit leverde ook wat leuke discussies op, die mede aanleiding hebben gegeven voor het schrijven van dit artikel.

Klimlijnen worden gewassen, karabiners in een sopje in de keuken schoongemaakt en fliplijnen, klemmetjes en alle overige blingbling eens netjes gekuist – zoals onze zuiderburen zo mooi zeggen.

Maar juist in de weken voor de kerst klom zowat iedereen met zwaar vervuild, nat en niet 100% functionerend materiaal. Of zijn die klimmers die wij in die periode hebben gezien, of met wie we geklommen of gesproken hebben niet representatief voor de grotere groep, die wij niet allemaal hebben gezien of gesproken?

Is het niet zo dat je op een wedstrijd vaak hoort zeggen dat dat het enige moment in het jaar is waarbij alle materialen weer eens netjes worden schoongemaakt, gesmeerd en goed gecontroleerd door de deelnemers? En hoor je niet dikwijls zeggen dat bedrijven de materialen alleen maar eens goed onder handen nemen als de klimmaterialencontrole in zicht komt? Het is wat 'stof' om over na te denken...

Touwbrug compleet versleten

Een ondergeschoven kindje

Materialen functioneren zo mooi als je ze 'vers' bij de leverancier haalt en werken de eerste tijd toch altijd effe net wat fijner dan na intensief gebruik onder barre omstandigheden. Ook omdat alles dan nog zo mooi sluit, klikt en simpelweg perfect werkt. Maar dat nieuwe gaat er al snel af door zaagstof, vocht, zand, hars en alle andere zaken die we in ons vak tegenkomen en waaraan ons materiaal noodgedwongen blootstellen.

Om ervoor te zorgen dat de materialen veilig zijn en optimaal werken is een dagelijkse inspectie noodzaak. Iedere klimmer heeft zo'n inspectie tijdens zijn opleiding geleerd. Daarnaast is het daadwerkelijk onderhouden van de materialen een tweede speerpunt; de meningen en inzichten daarover willen echter nogal eens verschillen. Wij zullen hierna proberen enkele zaken kort te bespreken en zo wellicht een impuls te geven aan een beter materiaalonderhoud in boomverzorgend, en ook vooral klimmend, Nederland en België. Het onderhoud aan materialen die ons veilig en wel boven in de boom 'vast' moeten houden, blijkt namelijk een ondergeschoven kindje te zijn.

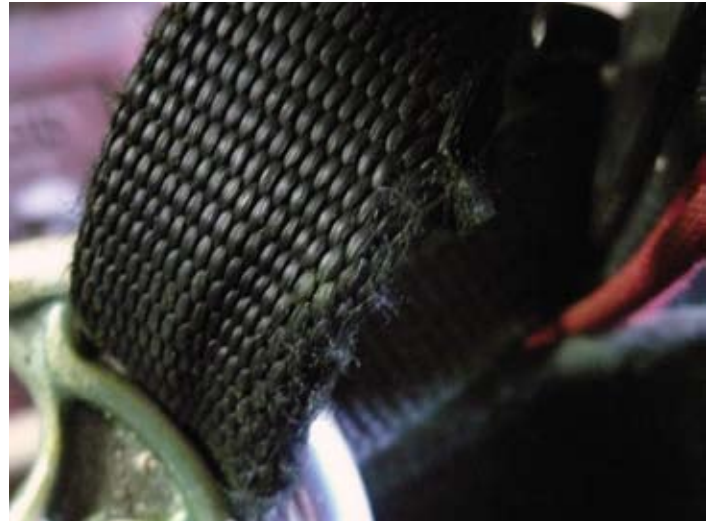

Klimlijnen worden gewassen, karabiners met grafietpoeder gesmeerd

Smeren met grafietpoeder

Eerste slijtage zichtbaar op klimgordel

Karabiners en hardware

Karabiners zijn er in alle vormen en maten. De werking van karabiners van verschillend fabrikaat is ook bijna nagenoeg gelijk. Bij alle karabiners zorgt vervuiling ervoor dat ze minder goed, of zelfs in het geheel niet meer werken. Het sluitmechanisme dat wordt gekenmerkt door een veer- en draaisysteem, wil al snel vol slibben; de enige remedie is dan dat je het een badje geeft in water en schuim (van bijvoorbeeld groene zeep), en vooral ook het vuil eraf schrobt met een afwasborstel. Laat daarna alles netjes drogen, zodat er geen vocht meer in het mechanisme zit, en smeer het mechaniek met grafietpoeder.

Dit poeder zorgt voor een optimale werking, en door de droge smering hechten stof en vuil zich minder snel in het systeem zodat je langer zonder onderhoud kunt blijven werken. Hoe minder vuil er het systeem ingaat, des te langer je met de materialen kunt werken voordat ze helemaal versleten zijn. Alle middeltjes zoals oliën en WD40-producten zijn in principe niet geschikt om in een stoffige omgeving te worden gebruikt. En we produceren vanzelf nogal wat stof met ons gezaag!

De overige hardware kun je op exact dezelfde manier reinigen en, naargelang van de hardware, eventueel smeren met grafietpoeder.

De hardware gaat volgens de specificaties van sommige fabrikanten (Petzl) een leven lang mee, indien goed onderhouden! Het spreekt voor zich dat je karabiners en dergelijke niet moet verven, behandelen met hogedrukspuiten, graveren of merken, op andere plekken dan die welke de fabrikant daarvoor heeft bestemd, en zeker niet merkt met slagletters.

Software

De software, oftewel de lijnen, slingen en gordels, gaat tussen de 5 en 10 jaar mee, afhankelijk van de fabrikant. Klimlijnen mogen in de wasmachine worden gewassen op een temperatuur tot maximaal 30 graden. Maar let op! Gebruik geen wasverzachter, omdat deze de structuur van de materialen ernstig negatief beïnvloed. Reiniging van de lijnen voorkomt dat het vuil diep in de lijn dringt en optimale wrijving met de prusikknoop blijft erdoor gewaarborgd. De takeling die op de oogspitsen zit is ook onderhevig aan slijtage en kan te zijner tijd door een specialist worden vervangen om ervoor te zorgen dat het complete systeem veilig blijft en volgens specificaties van de fabrikant aan de eisen voldoet.

Een prusikstropje met ernstige slijtageplekken of deels doorgebrande mantel hoort in de prullenbak. Ook hiermee speel je op safe in plaats van dat je zo lang mogelijk probeert door te klimmen met dat touwtje van 10 euro ... Het is verbazend dat sommigen (on)bewust de grenzen van hun stropje zo opzoeken, terwijl ze een klimlijn of vanglijn waarvan twee strengen kapot zijn meteen bij het grof vuil zetten.

Goed onderhouden materiaal dat optimaal functioneert, draagt echt bij aan een veilige en prettige werkdag, en dat kopje koffie bij je lekker warme kachelletje heb je dan ook echt wel verdiend!

De hardware gaat een leven lang mee, indien goed onderhouden

Prusikstropjes

Onderhoudstips

Enkele punten die belangrijk zijn in verband met het gebruik en het onderhoud van het materiaal:

- Loop nooit over lijnen of gordels.
(Vuil en scherpe voorwerpen dringen zo in de lijn binnen.)
  - Sla klimmateriaal donker op.
(UV-straling heeft een slechte invloed op lijnen en dergelijke.)
  - Op klimmaterialen mag geen verf zitten en op helmen mogen geen stickers worden geplakt die daar niet voor bedoeld zijn.
  - Verwring tijdens opslag of transport geen materiaal of duw het niet klem tussen tassen, zagen en wat dies meer zij.
  - Het water voor het schoonmaken mag nooit warmer zijn dan 30 graden.
  - Hars lost erg goed op in groene zeep of koolzaadolie, terwijl benzine en thinner agressief zijn voor vezels en materialen.
  - Zorg ervoor dat labels en dergelijke goed leesbaar zijn, dit in verband met keuring en identificatie.
  - Laat natte lijnen drogen (ventileren), reinig vervuilde hardware en software en smeer met grafietpoeder.
  - Onze Nederlandse en Belgische leveranciers van klimmaterialen zijn altijd te benaderen voor specifieke uitleg voor specifieke materialen.
- **Gebruik je gezond verstand & climb safe!**

Losbastige elzen

Langs een rijweg staan enkele elzen zoals deze. De bast laat aan de rijwegzijde los. De losse bast begint bij maaiveld en loopt bij alle elzen tot ongeveer een meter boven de grond. Wat is hier aan de hand?

*Tekst en foto ingestuurd door
Hans Kaljee*

Elke boomverzorger kent het wel, zo'n situatie waarbij je denkt: 'Wat is hier aan de hand?' In elke aflevering van Bomen wordt zo'n hersenkraker geplaatst. Het antwoord kun je vinden op de website van de KPB: www.kpb-isa.nl Heb je ook zo'n situatie bij de hand gehad, mail je foto met vraag en antwoord aan: kruinkrabber@kpb-isa.nl, ter attentie van Simen Brunia.